

De staking aan de meelfabrieken

Van Amsterdamse kameraden uit de bedrijven ontvangen wij het navolgende stuk.

De staking aan de meelfabrieken „Holland” en „Ceres” is haar zeventiende week ingegaan en het einde is nog niet in zicht.

Het hardnekkige karakter, dat dit conflict heeft aangenomen, berust op de principiële tegenstelling tussen de stakingsleiding enerzijds en de directie, de Uniebonden en regering anderzijds.

Het is opvallend, dat op dit ogenblik bijna niet meer gesproken wordt over een prestatie-toeslag, waardoor het conflict ontstaan is. Maar het zwaartepunt is verlegd op de wijze, hoe deze staking wordt gevoerd.

De door het personeel gekozen stakingsleiding, de financiering en de organisatie der staking zijn in strijd met de vroegere opvatting der bestaande vakbonden.

De radiorede van Coen van der Lende, hoofdbestuurder van het N.V.V., het opropen van onderkruipers door de Katholieke bond, de heftige aanvallen van de Christelijke vakbond, het optreden van de politie en de afwijzende houding van het college van rijksbemiddelaars, bewijzen voldoende, dat het eigen karakter van deze staking gebroken moet worden.

De reactie heeft al haar hulpbronnen aangeboord en haar aanval gericht op de ongeveer twee honderd maalarbeiders.

Deze gang van zaken heeft onder de Amsterdamse arbeiders een zekere onrust gebracht, die aanleiding heeft gegeven, tot het bijeen roepen van personeelskernen uit vele Amsterdamse bedrijven. Deze vond plaats in hotel „De Kroon” aan het Rembrandtplein. Daar werd besproken wat gedaan moest worden tegen het gesloten optreden der reactionaire krach-

ten. Daarna werden in een openbare vergadering in de Diamantbeurs opnieuw de arbeiders van de gang van zaken op de hoogte gebracht.

In een tweede vergadering van de personeelskernen, die ook gehouden werd in „De Kroon”, werd de noodzaak ingezien van het tot stand komen van een comité van actie. Dit comité heeft tot taak de Amsterdamse arbeiders te activeren, omdat begrepen werd, dat het conflict bij de „Holland” en „Ceres” niet meer gebaat is bij financiële hulp alleen.

Het brute optreden van de directies met massaontslagen, de houding der Uniebonden en de stichting van de Arbeid na zeventien weken staken, heeft de toestand dermate verscherpt, dat in-

grijpen van de kant van de Amsterdamse arbeiders noodzakelijk geworden is.

Na voorbereidende werkzaamheden van het comité, komen voor de derde maal alle kernen van de bedrijfs-personelen van Amsterdam, ditmaal in Frascati (Nes), bijeen, om te beraadslagen wat met betrekking tot de staking moet worden gedaan en alles wat daarmee in verband staat. Daar zal ernstig overwogen moeten worden, of het niet tijd geworden is dit conflict, dat niet meer een conflict der maalarbeiders is, de nodige uitbreiding te geven.

Een proteststaking van 24 uur zal niet afdoende, maar toch een waarschuwing zijn, dat ook de arbeiders hun krachten kunnen verzamelen.

Verdovingsmiddelen voor het volk

Verdraaid, nu heb ik het ontdekt.

Wat heb ik moeten zoeken.
Maar nu heb ik eindelijk succes
Ten spijt van alle boeken.

Wat heb ik al niet uitgedacht.
Maar telkens was het falen.
Ik had ze steeds niet in mijn macht,
De Duvel zou ze halen.

Maar, als een man van wetenschap
Ben ik gaan vergelijken.
Mijn materiaal is dode stof
En mensen zijn geen lijken.

Als ik ze daartoe reduceer
Dan heb ik al verloren.
Wat doe je met een dood carcass,
Dat spreken kan noch horen?

Niet dood, niet levend moet het zijn.
Dan is er mee te werken.
Ik maak ze tot een levend lijk.
Hierbij moet ik me beperken.

Een beetje kerkelijk „laudandum”,
Wat radio-strychnine.
Een tikje opbouw-opium
En heel veel dicijline.

Een nationale slaapbol is
Hierbij niet te vergeten.
En wat ontzags-antipirijn,
Democratie geheten.

Eerst kreeg ik ze niet naar mijn hand.
Ze waren steeds zo nuttig.
Kijkt ze marcheren! in de maat!
En zijn ze niet gelukkig?

kunnen we er in dit kort bestek slechts een enkele zijde van belichten, waarbij we dan moeten vaststellen, dat ook ons onderwijs ondergeschikt gemaakt is aan het winst-principe.

Het kapitalisme heeft arbeiders(sters) nodig, die geschikt zijn, in het productie-proces ingeschakeld te kunnen worden. En liefst zo jong mogelijk. Toen de wetten op de leerplicht en de kinderarbeid er nog niet waren, ontzag men zich niet, jeugdige personen, soms van 10, 12 jaar in de fabriek toe te laten.

Aan deze ergerlijke toestand hebben bovengenoemde wetten een einde gemaakt. Maar nog steeds worden op allerlei wijzen de arbeiderskinderen op zeer jeugdige leeftijd op de arbeidsmarkt gebracht. En dat wordt bevorderd, door het feit, dat de school de kinderen der arbeiders veel te vroeg los laat.

We hebben nu een leerlicht tot het 13de jaar. En daar mee moeten de meesten kinderen uit arbeiderskinderen het doen. Maar dan is er toch vervolg onderwijs, Ambachts- en huishoudscholen, M.U.L.O., H.B.S., Lyceum en Gymnasium? Jawel! Die zijn er. Maar om te beginnen zullen wij de arbeidersjeugd op de laatste drie onderwijs-richtingen slechts sporadisch aantreffen. En de ontvinding heeft aangetoond dat de 3- en 4-jarige M.U.L.O. inrichtingen (in vele gevallen voor het

merendeel bevolkt door de kinderen der middenstanders) door de arbeiderskinderen maar zelden geheel doorlopen worden. Zo gauw het wettelijk veroorloofd is, dwingt het ontoereikende loon van het gezinshoofd hem, zijn kind bij een „baas” naar een fabriek of atelier te sturen.

Ambachts- en huishoudscholen besteden maar enkele uren per week aan het vastleggen en aanvullen van het geleerde op de Lagere school. En zo gaat dan, veelal op 14-jarige leeftijd, het arbeiderskind met een minimum aan parate kennis, met een onvoldoende kwantum van wat wij „algemene ontwikkeling” zouden willen noemen, het leven in.

Is het wonder, dat het al gauw de weg kwijt is in de doolhof van taalregels en andere voetangels en klemmen? Hebben wij zelf, die misschien wat langer onderwijs genoten hebben, niet ervaren, hoe pas bij voortgezette studie allerlei wetenswaardigheden, opgedaan in vroegere perioden, ons duidelijk werden?

Zolang het arbeiderskind het onderwijs slechts mondjesmaat toegemeten krijgt, zolang het productie-proces in dit kapitalistische stelsel het veel te vroeg oppeist, zolang zal er niet „iets”, maar zal er „niets” kloppen in ons onderwijs-systeem.

En dan te bedenken, hoe het er uit zou zien, indien wij het zelf eens zouden mogen inrichten!

27 DECEMBER 1947

PRIJS 12 CENT

7e Jaargang No. 51

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam”, postgiro 168797 te A'dam

Het schijngevecht te Londen

De vier buitenlandse ministers hebben het schijngevecht te Londen gestaakt, ze dronken nog een borrel en gingen naar huis. Niet naar huis gaan de meer dan een miljoen Duitse krijgsgevangenen, die in Rusland als moderne slaven verder moeten werken. Of deze mannen nog ooit hun vrouwen en kinderen zullen weerzien, interesseert de machtigen van onze tijd niet. Ze konden het niet eens worden over de herstelbetalingen, ze zochten alleen naar een mogelijkheid, om de grenzen van hun machtsgebied tegenover de tegenstander te kunnen afbakenen en toen bleek, dat het niet mogelijk was, werd de conferentie afgebroken. We kunnen er aan toevoegen: waarschijnlijk voor goed, de opmars der vijandelijke machten is reeds zo ver gevorderd, dat schikkingen, op conferenties besproken en besloten, niet meer mogelijk zijn.

Daarmee is de naoorlogse periode, waarin gepoogd werd, het in de oorlog noodzakelijk geworden bondgenootschap tussen de grote machten, ook na de oorlog te behouden, afgesloten. De hoop, dat dat bondgenootschap, verstevigd door de „Organisatie der Verenigde Volkeren” (U.N.O.) de wereldvrede zou verzekeren, is vals gebleken. Neerslachtigheid bij velen is daarvoor in de plaats getreden, voor de heersers de gunstigste sfeer, om hun nieuwe oorlogsplannen ten uitvoer te kunnen brengen.

De heersende machten hebben er tijdens deze gehele periode geen ogenblik aan gedacht om een vrede te verwekelijken, zo als de grote massa der mensen zich het voorstelde, — een vrede, die de leuze „Nooit meer oorlog” zou verwezenlijken. Terwijl de hooggestemde redevoeringen in San Francisco en op andere internationale congressen werden gehouden, overvloeiend van mensheidsidealen, hadden hun legers de overwonnen landen bezet, verstevigden zij hun gezag over deze gebieden en hadden het druk met het binnenhalen van de buit. Dat was trouwens afgesproken door de toenmalige staatshoofden in Yalta en Pots-

dam. Mensen en goederen behoren tot de buit. Atoomgeleerden en specialisten op het gebied der wapentechniek werden onmiddellijk opgespoord en naar de onderscheiden landen gebracht, om zodoende de eigen wapenrusting te versterken. Vakarbeiders, als moderne dwangarbeiders, voornamelijk uit de door Rusland bezette gebieden, volgden hen. Goederen-voorraden, machines en gedemonteerde fabrieken gingen dezelfde weg, alles hetzelfde doel dienende, n.l. vergroting der eigen macht.

Dit was de eerste fase van het naoorlogse bondgenootschap. De tweede begon, toen de Russische staat zijn handen uitstrecte naar de oliebronnen in Roemenië en andere industrieën op de Balkan, die geheel of gedeeltelijk het eigendom waren van in Amerika en in andere landen van West-Europa gevestigde kapitaalmaatschappijen. Ook de controle op de scheepvaart op de Donau, die Rusland voor zich alleen opoeste, werd een vraagstuk, waarover men het niet eens was. De buitenlandse ministers der „Grote Vier” kwamen toen bijeen om tot een afbakening der tegengestelde belangen te komen. Reeds toen bleek, dat de structuur van de Russische economische ordening geen zeggingschap van vreemde kapitaalmaatschappijen binnen zijn gebied kan toelaten; het ene sluit het andere uit.

Geleidelijk aan vestigt dan Rusland in de Oost- en Zuid-Oost Europese landen zijn bewind, door de regeringen van die landen meer en meer naar het Russische model in te richten. Zijn het aanvankelijk nog coalitie-regeringen uit partijen, die met Rusland willen samenwerken, naar mate de staatsmacht meer zeggingschap over de productie krijgt en het overige maatschappelijke leven naar zich toe trekt, vloeiende deze partijen samen tot de grote staatspartij, die alles beheerst. Het verzet tegen deze ontwikkeling, door leidende politici a la Petkow, wordt gebroken.

De heersende klassen van het Westen

zagen in, dat waar zulk een ontwikkeling, beschermd door de Russische bezetting, zich doorzet, hun beheersing van mensen en productie voor goed voorbij is. Daarom eisen zij van Rusland opheffing van het stalen gordijn; laat de mensen achter dit gordijn kennis maken met de Westerse cultuur, met de hier geldende normen van burgerlijk recht en de politieke „vrijheid” der burgerlijke democratie, met de bedoeling, aldus de strijd van het democratische kapitalisme tegen het Russische staatskapitalisme in deze gebieden zelf binnen te voeren.

De Russische staatsbureaucratie wist precies wat dit te betekenen had. Ze dacht er geen ogenblik aan, ook maar in iets aan deze eis tegemoet te komen; het zou de grondslagen van haar macht vernietigen. Zij tracht intengendeel haar principe van beheersing van mensen en productie door de staat, ingang te doen vinden in landen zoals Frankrijk en Italië en gebruikt daarvoor de aan haar verbonden Communistische Partijen van deze landen. Daarmee zijn we de derde en laatste fase in de na-oorlogse ontwikkeling ingetreden. Een tijd, waarin de diplomaten der grote mogendheden nog wel met elkaar kunnen redetwisten, dus nog niet alle banden afgebroken zijn, maar van overeenkomsten of afbakening van belangen geen sprake meer is.

Terwijl de Westerse landen tegen de ontwikkeling achter het stalen gordijn niet veel meer kunnen doen dan protesten, gaan zij in het door hen beheerste Westelijke Duitsland reeds geruimen tijd hun eigen weg, zonder zich aan Russische voorstellen, de eenheid van een eventuele Duitse staat betreffende, te storen.

Daarom moest de conferentie der buitenlandse ministers in Londen zonder resultaat afgebroken worden. Men brak af, toen men het niet eens kon worden over de Russische eis van herstelbetalingen uit het Westelijke Duitsland. Maar dat is misleidend. In werkelijkheid ligt de kloof, tussen het Westen en Rusland daar, waar de ene vorm van heerschappij de andere uitsluit. In de naaste toekomst zal moeten blijken, hoe lang deze twee vormen van heerschappij naast elkaar kunnen blijven bestaan. Doch daarover in een volgend artikel.

Afscheid van Kees

Donderdagmorgen 18 December is onze Haagse kameraad Leen Molenaar aldaar in het ziekenhuis Zuidwal overleden. Ons trof het bericht van zijn afscheid bijzonder sterk. Zeker niet alleen, omdat hij nog maar van middelbare leeftijd was. Er zijn mensen, die in enkele jaren een taak verrichten, die anderen in hun gehele leven niet tot stand brengen. Tot die weinigen behoorde Kees. Kees, dat was de naam, die hij toebedeeld kreeg in de jaren van de illegaliteit, tijdens de Duitse bezetting. Een naam, die, toen de aanduiding Zwarte Kees naar buiten al te gevaarlijk begon te worden, door de kameraden waarmede hij werkte, toch niet meer was af te leren. Zijn tweede pseudoniem, Johan, heeft daarna geen schijn van kans gemaakt.

Dat was niet toevallig. De naam Kees was een' opgaaf geworden, een taak, die niet meer was los te maken van de drager van die naam.

Reeds ver voor de oorlog was Leen Molenaar een revolutionair arbeider. De scheuring in de S.D.A.P. in 1932 en de oprichting van de O.S.P. bepaalden definitief zijn leven. In Den Haag was hij in die partij en later in de R.S.A.P. een toegewijd en volhardend werker. Zijn oppositie tegen het reformisme in het N.V.V. veroorzaakte, dat hij ook daar, door roeyment van de zijde van het hoofdbestuur van de Bouwarbeidersbond, werd uitgeworpen.

In de eerste illegale organisatie van Het Derde Front tijdens de bezettingstijd nam Leen een bescheiden plaats in, maar weldra werd hij de landelijke penningmeester. Toen de achtereenvolgende van de centrale leiding in Februari 1942 begon, behoorde ook hij tot de gezochten, maar wist te ontkomen. Daardoor ontsnapte hij aan het lot dat acht kameraden op 13 April 1942 te Amersfoort trof. Leen werd Kees, dode met verlof.

Langs twee zijden was Het Derde Front reeds in Juni 1942 begonnen de uiteengeslagen formatie opnieuw te verenigen. En weldra hadden beide delen elkaar gevonden, door het hardnekkig zoeken van Kees. Van dat tijdstip af zijn schriftelijke propaganda, studiewerk en solidarijtswerk weer regelmatig begonnen.

Wat Spartacus is geworden en wat zij in de bezettings- en naoorlogstijd heeft gedaan, daaraan heeft Kees een belangrijk aandeel geleverd.

In die tweede periode van Het Derde Front werd automatisch het solidariteitswerk zijn deel. Wat in de eerste periode als een bijzonder tekort in de organisatie werd gevoeld, het gemis aan steungelden, distributiescheiden, persoonsbewijzen enz., dat alles heeft Kees opgezet en verzorgd. En op dit speciale terrein heeft hij met alle risico's, die dat meebracht, prachtig werk gedaan.

De nagelaten betrekkingen van onze, en anderer slachtoffers werden van die tijd af niet vergeten, integendeel hun be-

langen werden uitstekend door Kees verzorgd. Degenen, die in concentratiekampen waren terecht gekomen, werden voortdurend verrast door het beste wat Kees en zijn vrouw Meta konden gereed maken. Daarvoor was het noodzakelijk dat over en weer ook met instanties uit de burgerlijke steun-organisaties werd onderhandeld. Maar voor Kees was iedere twijfel aan klassetrouw, elke twijfel aan het konsekvent vasthouden aan klassenstrijd en internationalisme, volkomen overbodig.

Nog enige keren is hij ternauwernood aan arrestatie ontsnapt.

Eenmaal zelfs heeft hij zich slechts kunnen redden, door uit een rijdende dieseltrein te springen. Hij liep daarbij ernstige blessures op en altijd zijn daarvan de gevolgen aanwezig gebleven. Het ernstigste daarbij is vermoedelijk geweest dat ook zijn hoofd een schok heeft gekregen. Aanvankelijk is dat bijna niet opgemerkt. Helaas schijnt daarbij een aandoening van de hersenen te hebben plaats gehad, die hem op de duur het leven verzwaaarden en uiteindelijk vroegtijdig deed afbreken.

Kees had geen gemakkelijk karakter. Maar achter een schijnbare onverschilligheid, achter een schijnbare ruwheid, verbergt door zijn ziekte, school een voorbeeldige klassetrouw en een diep medelevend hart van een goed kameraad.

Nauwelijks begrijpend, dat we Kees nimmer meer in ons midden zullen hebben, nemen wij afscheid van hem.

kocht, waarbij uitsluitend het Amerikaanse kapitaal de voordelen opstreekt.

De arbeiders in de door Amerikanen beheerde ondernemingen leggen hun werkgevers voornamelijk ten laste, dat de laatste hen op ergerlijke wijze uitbuiten. Naar Noord-Amerikaanse maatstaf gemeten, is de uitbuiting niet groter, dan overal elders, waar winst gemaakt moet worden.

De Chilenen voelen het evenwel des te erger, omdat invloeden van klimaat en traditie meespreken, waar het hun prestatievermogen betreft. In de zuidelijke streken van onze aardbol werkt het hetere klimaat niet mede, het arbeidersvermogen op te voeren.

Natuurlijk staan tegenover al deze schaduwkanten van dit half-koloniale systeem ook wel lichtpunten. De behuizing der arbeiders in door Amerikaans kapitaal beheerde ondernemingen is over het algemeen beter, dan die in de inheemse bedrijven. Maar daar komt dan weer bij, dat de, ook ten onzen zo bekende en gehate gedwongen winkelpasering daaraan verbonden is.

Voor zover de Amerikanen er zelf belang en voordeel van ondervinden wordt in hun bedrijven meer gedaan aan sociale voorzieningen. Bijv. op het gebied van onderwijs, ziekteverzorging, enz.

Hetgeen hier omtrent Chili is gezegd, is in meerdere of mindere mate van toepassing op vele, zoal niet alle verdere Zuid-Amerikaanse Staten. Het „Yankee-Imperialisme“, zoals het in Zuid-Amerika genoemd wordt, dringt daar overal door.

Amerika heeft zijn koloniën dicht bij huis.

Gegevens ontleend aan „The New Leader“ van 12-7-47.

HERSTEL

Het herstel is thans zo ver gevorderd, dat de „mevrouwen en mevrouwjes“ weer aan hun idealen kunnen gaan denken. In de direct stoffelijke behoeften is thans voorzien, dank zij de zwarte handelaars, die zulke ontzettend hoge prijzen vragen. We kunnen dus weer aandacht besteden aan onze geestelijke behoeften. Want wat is een „hoger“ genieën dan in een auto met bijbehorende bontmantel te winkelen in een van de grote steden!

We zien ze dus weer, netjes getuurd, glanzend en kleurig op de parkeerplaatsen in de binnenstad. Eldoch, hoe glanzend, een schaduwzijde bleef er toch altijd oog

aan zo'n „wagen“ hangen. Het ideaal was niet onverminderd. „Op Zon- en feestdagen is het verboden van de vergunninggebruik te maken“ staat duidelijk op ieder vergunning te lezen, van hen, die dit voermiddel alleen voor gewone „zakerdoeleinden“ mogen gebruiken. Zakerdoeleinden is een zeer rekbaar begrip, wie doet er nu geen zaken? Is winkelen ook geen zaken doen? Maar de Zondag bleef de duistere plek.

Is lastig, Zaterdagavond weg en 's Maandagsmorgen weer terug naar de stad. Is de Zaterdagavond niet de avond van uitgaan in de stad.

De duistere plek is thans verwijderd. Niet door een of andere lak of glansmiddel. Een middel dat zich niet gewoon in licht en glans pleegt te bewegen, het uitkomst verschaft. Een advocaat. In de duistere van zijn boeken heeft hij ontdekt dat door de bovenvermelde clausule vergunning niet vervalt op Zondag, een proefproces is komen vast te staan dat men wel op Zondag mag rijden, thans zo luidt de vette kop van een rechts in Het Handelsblad.